

Prednison/prednisolon bij colitis ulcerosa en ziekte van Crohn

Uw behandelend arts heeft met u gesproken over een behandeling met Prednison/prednisolon. In deze folder krijgt u informatie over de werking en het gebruik van dit medicijn en hoe u moet handelen in geval van bijwerkingen. Het is echter géén vervanging van de bijsluiter. Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, dan kunt u daarmee bij uw behandelend arts of IBD-verpleegkundige terecht.

Algemeen

Tot nu toe is de oorzaak van colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van ontstekingsreacties. Dit leidt tot vermindering van klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen. De ziekte geneest niet door de behandeling met medicijnen. Als u deze medicijnen afbouwt of stopt dan kunnen de klachten weer terugkomen.

Wat is Prednison/prednisolon?

De begrippen prednison en prednisolon worden in de praktijk vaak door elkaar gebruikt. Weest u dus niet verbaasd als uw arts het over prednison heeft terwijl hij prednisolon voorschrijft. Dat komt omdat de werking van beide producten in feite hetzelfde is. Prednison zelf is een niet-werkzame stof die pas in het lichaam door de lever wordt omgezet in de werkzame stof prednisolon. Deze omzetting gaat zo snel en volledig dat het voor de werkzaamheid geen verschil maakt welke van de twee u gebruikt.

Prednison werkt ontstekingsremmend en vermindert daardoor klachten van inflammatoire darmziekten zoals colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn. Ontstekingsverschijnselen in de darmen zoals pijn, diarree en bloed bij de ontlasting nemen af. Prednison werkt vrij snel. U kunt meestal binnen een week verbetering verwachten. De voorgeschreven hoeveelheid prednison is afhankelijk van de ernst van de aandoening/klachten die u heeft. Er kunnen redenen zijn waarbij u een hogere dosis prednison moet gebruiken, oplopend tot 40 mg per dag. Vaak wordt prednison voorgeschreven in combinatie met andere geneesmiddelen tegen colitis ulcerosa en de ziekte van Crohn.

Effect van Prednison

Prednison werkt soms al binnen 24 uur, maar het kan ook één tot twee weken duren voordat u echt effect merkt.

Gebruik Prednison

Prednison wordt toegediend in tabletvorm. Meestal zijn dat tabletten van 5 en 20 milligram. Prednison kan in meerdere sterktes geleverd worden. Het is belangrijk hier goed op te letten. De voorgeschreven dosis moet exact worden ingenomen

Prednison wordt eenmaal per dag ingenomen. Of verspreid over de dag. Neem de tabletten in met water, voor of tijdens de ochtendmaaltijd.

Schema

Prednison wordt meestal in tabletvorm voorgeschreven. Uw behandelend arts bepaalt in overleg met u de dosering van de tabletten die u per dag moet gebruiken. Stootkuur prednison, totaal 9 weken. Het standaard schema is als volgt:

- Week 1 en 2: 40 mg per dag
- Week 3 en 4: 30 mg per dag
- Week 5: 25 mg per dag
- Week 6: 20 mg per dag
- Week 7: 15 mg per dag
- Week 8: 10 mg per dag
- Week 9: 5 mg per dag

Het is mogelijk dat er van dit schema wordt afgeweken. Volg daarom altijd het recept dat u van uw arts heeft ontvangen.

Bijwerkingen

Het optreden van bijwerkingen hangt nauw samen met de hoeveelheid prednison die u gebruikt en hoe lang u prednison gebruikt. Daarom schrijft de arts altijd de laagst mogelijke dosis voor een zo kort mogelijke tijd voor. De meest voorkomende bijwerkingen zijn:

- Dikker worden van het gezicht en romp. Dit wordt veroorzaakt door een andere verdeling van het lichaamsvet. Bij verlaging van de dosis of stoppen met prednison verdwijnt dit verschijnsel. Bij lage doseringen en kortdurend gebruik treden deze verschijnselen meestal niet op.
- Gewichtstoename. Tijdens gebruik van prednison houdt het lichaam vocht vast. U kunt één tot twee kg. aankomen. Daarnaast bevordert prednison de eetlust. Probeer hier niet teveel aan toe te geven, om extra gewichtstoename te beperken.
- Koorts, pijn bij plassen, hoesten en pijnlijke keel, veroorzaakt door een verminderde weerstand tegen infecties. Deze verminderde weerstand wordt veroorzaakt door een verminderde werking van de witte bloedlichaampjes, die voor de afweer van het lichaam zorgen. Informeer uw arts bij het optreden van voornoemde klachten. Belangrijk: prednison kan koorts, dat een signaal is voor ontsteking, onderdrukken.
- Maagklachten, veroorzaakt door een toename van de maagzuurproductie. Neem contact op met uw arts bij de volgende verschijnselen: braken van bloed of zwarte teerachtige ontlasting.
- Vertraagde wondgenezing
- Gladde, dunne huid
- Botontkalking bij langdurige behandeling (langer dan zes maanden). Bespreek met uw arts wat u kunt doen om botontkalking zoveel mogelijk te voorkomen.
- Stemningsveranderingen als moeilijk inslapen, nervositeit, depressie en prikkelbaarheid, maar soms ook een verbetering van de stemming.
- Diabetes (suikerziekte). Indien u diabetes heeft kunnen de suikers ontregelen (hoger worden), daarvoor moet de glucosewaarde vaker gecontroleerd worden en de medicatie eventueel aangepast worden. Een enkele maal kan men suikerziekte ontwikkelen door het gebruik van prednison. Uw arts zal hiervoor de glucosewaarde controleren.

Naast bijwerkingen, die relatief vaker voorkomen, zijn er ook bijwerkingen als koorts en huiduitslag, die minder vaak voorkomen. Bij iedere mogelijke bijwerking dient u contact op te nemen met uw behandelend arts of IBD-verpleegkundige.

Stoppen met prednison

Prednison/Prednisolon is één van de vele namen waaronder de zogenaamde corticosteroïden te verkrijgen zijn. Corticosteroïden zijn hormonen van de bijnierschors. Door het gebruik van prednison gaan de bijniere zelf minder corticosteroïden maken. Afhankelijk van dosering en duur van de behandeling kunnen ze er zelfs helemaal mee stoppen. Uw lichaam wordt daardoor afhankelijk van dit geneesmiddel. Plotseling staken of verminderen van prednison kan dan ook problemen of klachten geven

- Informeer altijd uw behandelend arts over uw prednisonegebruik (ook de tandarts) wanneer u een operatieve of tandheelkundige ingreep moet ondergaan. De arts kan dan zo nodig de dosis prednison tijdelijk verhogen.
- Verander nooit de dosis prednison zonder toestemming van uw arts. Als u langer dan enkele weken prednison gebruikt, zal de arts de dosis prednison altijd geleidelijk verminderen volgens een schema (het zogenoemde uitsluipen).

Contact opnemen

Mocht u last krijgen van koorts, koude rillingen, kortademigheid, een gele huid, snel blauwe plekken en/of bloedneuzen, neemt u dan contact op met uw IBD-verpleegkundige of arts. Als dit buiten kantoortijden gebeurt, neemt u contact op met de (dienstdoende) huisarts of via de Spoedeisende Hulp met de dienstdoende maag-, darm-, leverarts van het Amsterdam UMC.

Controles

Voor een veilig verloop van uw behandeling is het noodzakelijk dat u zich houdt aan de poliklinische afspraken die met u worden gemaakt. Ook is het noodzakelijk om regelmatig bloedonderzoek te laten doen. Deze controles zijn nodig om het effect van de behandeling met Prednison te kunnen volgen. De IBD-verpleegkundige zal u begeleiden bij het starten met de Prednison. Dit zal zij doen aan de hand van het volgende schema:

- 1 week nadat u bent gestart met Prednison vindt er bloedcontrole plaats.
- 6 weken na starten met Prednison vindt er bloedcontrole plaats.

Interacties met andere geneesmiddelen

Fenytoïne (Diphantoïne, Epanutin) of Rifampicine (Rifadin) kunnen de werking van prednison beïnvloeden. Overleg met uw behandelend arts wanneer u een van deze middelen gebruikt. Gelijktijdig gebruik met pijnstillers als Naproxen, Brufen, Voltaren, Aleve kan een verhoogde kans op een maagzweer geven. Gebruikt u één van deze bovenstaande middelen en start u met Prednison (of andersom), overleg dan met uw arts.

Vaccinaties (inenting)

Prednison is in doseringen onder 10 mg niet van invloed op de werking van eventuele vaccinaties.

Zwangerschap, borstvoeding en vruchtbaarheid

Zwangerschap

Er is geen verhoogd risico op aangeboren afwijkingen van het kind bekend van het gebruik van prednison. Wel wordt bij het gebruik van prednison in de zwangerschap soms groeivertraging bij het ongeboren kind gezien. Een opvlamming van de ziekte wordt echter schadelijker geacht voor moeder en kind dan de behandeling met prednison. Geef altijd aan u arts aan dat u zwanger bent als er een verandering in de medicatie plaats vindt

Borstvoeding

Prednison gaat (in kleine hoeveelheden) over in de borstvoeding. Als u een lage dosering gebruikt, geeft het waarschijnlijk weinig risico voor de baby. Wilt u borstvoeding geven, overleg dan eerst met uw arts of MDL verpleegkundige.

Vruchtbaarheid

Prednison is niet van invloed op de vruchtbaarheid bij man of vrouw

Hoe krijgt u Prednison in huis?

Nadat uw behandelend arts of IBD-verpleegkundige een recept heeft geschreven kunt u de Prednison ophalen bij de poliklinische apotheek van het AMC of uw eigen apotheek.

Contact

Treden er thuis complicaties of problemen op, of heeft u vragen, neemt u dan telefonisch contact op met de polikliniek. Telefoon: 020- 566 4301.

's Nachts of in het weekend neemt u contact op met uw (dienstdoende) huisarts of de Eerste Hulp van het AMC. Telefoon: 020- 566 3333

Tot slot

Heeft u lichamelijke klachten, neem dan contact op met uw IBD-verpleegkundige. De IBD-verpleegkundige kan zo nodig overleggen met uw behandelend arts.

zijn er problemen of vragen niet dringen, overleg deze dan met uw behandelend arts tijdens uw bezoek aan de polikliniek.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de IBD-verpleegkundige. Voor afspraken neemt u contact op met de polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten.

CONTACTGEGEVENS

Polikliniek Maag-, Darm- en Leverziekten, locatie AMC

Tel: 020-5664301 (op werkdagen 8:30-12:00/13:00-16:00)

Fax: 020-5669597

Email: mdl@amsterdamumc.nl

IBD-verpleegkundig specialist

Telefoonnummer: 020-56 66690

Email: IBD-verpleegkundige@amsterdamumc.nl

Spoedeisende Hulp (buiten kantoor tijden en in het weekend).

Telefoonnummer: 020-56 63333

Website

Algemeen IBD: <https://ibd-amsterdamumc.nl/>

M.b.t. medicatie: <https://ibd-amsterdamumc.nl/behandeling/medicatie/>

Tropencentrum

Telefoonnummer: 020-56 63800

Poliklinische Apotheek Amsterdam UMC (locatie AMC)

Telefoonnummer 020-566 3677

Locatie: TK0-110 (Rode Luifel)

NB. Vermeld altijd uw patiëntnummer of uw achternaam en geboortedatum.

Noteer hier uw vragen:

ICA

IBD Center Amsterdam